

TAKEN

In dit onderdeel komen zowel het **begrip** als de **productie** van gebaren aan bod. Voor opdrachtbegrip kan het makkelijker zijn om te starten met een begripstaak en daarna een productietaak af te nemen. Aangezien de eerste twee begrips- (1B en 2B) en productietaken (1P en 2P) dezelfde items hebben, is het aan te raden om taak 1P niet na taak 1B af te nemen in dezelfde sessie. Dan kan bijvoorbeeld gekozen worden voor taak 1B en taak 2P en omgekeerd.

Dit is een overzicht van de taken:

Begrip gebaren		Productie gebaren	
1B	Gebaar-voorwerp	1P	Voorwerp-gebaar
2B	Gebaar-foto	2P	Foto-gebaar
		3P	Foto actie-gebaar

Bij de begripstaken wordt het woord niet gezegd. Zoals al vermeld in de inleiding is er niet altijd een modaliteitswinst bij het aanbieden van beide modaliteiten (gebaren en woorden). Na een eerste afname zonder verbale ondersteuning kan er eventueel voor gekozen worden om beide modaliteiten aan te bieden en te evalueren of dit een positief effect heeft op het begrip. Het is aan te raden om dit niet in dezelfde sessie af te nemen.

In het onderdeel '**Niet-talige cognitie: ledematenpraxis**' uit GLOBAMIX deel 1 moeten ook gebaren uitgevoerd worden. Daar wordt de cognitieve functie 'praxis' geëvalueerd en niet de communicatieve waarde van de gebaren. De manier van cueing en de scoring is dan ook verschillend.

Wanneer de onderzoeker dit wenst, kan er een analyse gemaakt worden van het **soort gebaren** dat de persoon produceert. Er werd gekozen voor de vereenvoudigde indeling die Sekine en Rose hanteren (2013). Deze indeling kan ook gebruikt worden bij het evalueren van het spontaan gebruik van gebaren tijdens het spreken (co-speech gebaren).

NON-VERBALE COMMUNICATIE: GEBAREN

Doen alsof: het voorwerp of de actie wordt duidelijk gemaakt door te doen alsof dit gehanteerd of uitgevoerd wordt. In deze categorie kan er nog opgesplitst worden in:

Handeling

Doen alsof je het voorwerp gebruikt.

Enact

Doen alsof je iets voelt (bv. moe zijn) of iets/iemand nabootsen (bv. stil zijn).

Lichaam = Object

Doen alsof het lichaam het voorwerp is, bv. de hand representeert (een deel van) het voorwerp (bv. telefoon, schaar).

Aanwijzen

Iets aanwijzen waar de persoon naar verwijst.

Vorm-gebaren

De vorm of de omtrek van het voorwerp laten zien (bv. deurs).

Andere

Gebaren die niet in de andere categorieën passen (bv. in de lucht schrijven, een getal aanbieden met de vingers).

BEGRIP GEBAREN

Taak 1B: Gebaar-voorwerp

Taak 2B: Gebaar-foto

Instructies

- De onderzoeker legt de voorwerpen of de foto's (verticaal) voor de persoon en voert daarna het gebaar uit dat beschreven is op het scoreformulier.
De **instructie** is: "Hier zie je voorwerpen/foto's [voorwerpen/foto's aanwijzen]. Welk voorwerp/foto past bij dit gebaar [gebaar uitvoeren]?"
De voorwerpen en foto's mogen niet benoemd worden.
- Bij **taak 1B** is het noodzakelijk om de **voorwerpen** te gebruiken die ook in andere delen van GLOBAMIX aan bod komen (zie inleiding).
- **Taak 2B** heeft een **opklimmende moeilijkheidsgraad** door afleiders toe te voegen. Afleiders die deze taak moeilijker maken zijn **semantische** en **motorische afleiders** (Bell, 1994; Power e.a., 2010; Saygin e.a., 2004). Een semantische afleider (S) is een afleider op het vlak van betekenis (bv. piano en trompet). Een motorische afleider (M) is een gebaar dat lijkt op het gebaar van het doelitem (bv. piano spelen en op een klavier typen). Bij personen met afasie zijn er meestal meer fouten bij semantische en motorische afleiders dan ongerelateerde afleiders (Saygin e.a., 2004).

De verdeling is als volgt:

- Oefenitems en items 1-6: **ongerelateerde afleiders**. Dit zijn afleiders die niet verwant zijn met het doelitem.
- Items 7 en 8: één semantische afleider (S)
- Item 9 en 10: zowel een semantische (S) als een motorische afleider (M)

Het **doelitem** is **vetgedrukt** op het scoreformulier.

- Sommige items kunnen via verschillende gebaartechnieken duidelijk gemaakt worden. Voor de uniformiteit van afname werd gekozen om de **gebaartechniek** voor de onderzoeker **vast te leggen**. De beschrijving van het gebaar staat telkens vermeld op het scoreformulier.
- Behoud een **neutrale mimiek** wanneer de gebaren uitgevoerd worden.
- Wanneer de persoon het gebaar benoemt of hier pogingen toe onderneemt, vraagt de onderzoeker om toch de correcte stimulus te selecteren (voorwerp/